

Bataaxal bu jëkk bi Yàlla may

YOWAANA, mu bind ko

Kàddug dund gi

1 ¹Nu ngi leen di bind ci mbirum ki ñuy wax Kàddug dund, moom mi amoon ca njàlbéen ga ; mi nu dégg te gis ko ak sunuy bët, mi nu xool te laal ko ak sunuy loxo. ²Dund feeñ na, te gis nanu ko ; te moom lanuy seedeel, di leen yégal dund gu dul jeex, googu nekkoon ci wetu Yàlla Baay bi te feeñu nu.

³Li nu gis te dégg ko, nu ngi leen koy yégal, ngir yéen itam ngeen bokk ak nun. Te dëgg-dëgg bokk nanu ci Baay bi ak *Doomam, Yeesu *Kirist. ⁴Nu ngi leen di bind yëf yii, ngir sunu mbég mat sëkk, nun ñépp.

Yàlla Aji Leer ji

⁵Xibaar bi nu dégg ci Yeesu *Kirist, di leen ko yégal, mooy lii : Yàlla Leer la, te genn lëndëm nekkul ci moom. ⁶Su nu waxee ne bokk nanu ci moom, tey dox ci lëndëm, danuy fen ci sunuy wax ak sunuy jëf. ⁷Waaye bu nuy dox ci leer, ni mu nekke moom ci boppam ci leer, kon bokk nanu ci sunu biir, te deretu Yeesu *Doomam dina nu sellal ci bépp bàkkaar.

⁸Su nu waxee ne amunu bàkkaar, kon nax nanu sunu bopp, te dëgg nekkul ci nun. ⁹Su nu nangoo sunuy bàkkaar ci kanamam, fekk kuy sàmm kóllère la te jub, ngir baal nu sunuy bàkkaar te sellal nu ci lépp lu jubadi. ¹⁰Su nu waxee ne defunu bàkkaar, teg nanu ko kuy tebbi waxam, te kàddoom duggagul ci sunu xol.

2 ¹Samay doom, maa ngi leen di bind yëf yii, ngir ngeen baña def bàkkaar. Waaye su kenn defee bàkkaar, ba tey am nanu ku nuy rammu ci Baay bi, mooy Yeesu Kirist mu jub mi. ²Te moo joxe bakkanam, ngir dindi sunuy bàkkaar, te du sax sunuy bàkkaar rekk, waaye yu àddina sépp.

Ndugal lu bees li

³Ci lii lanu xame ne xam nanu ko : sàmm ay ndigalam. ⁴Ku wax ne xam nga ko, te sàmmoo ay ndigalam, dangay fen, te dëgg nekkul ci yaw. ⁵Kuy sàmm kàddug Yàlla, dëgg-dëgg sa mbëggeel ci Yàlla mat na sèkk. Ci loolu lanu xame ne nekk nanu ci moom. ⁶Ku wax ne ci Yàlla nga sax, fàww nga dund, ni Yeesu *Kirist daan dunde moom ci boppam.

⁷Samay soppe, li ma leen di bind du ndugal lu bees, waaye ndugal lu yàgg la ; la ngeen jotoon ca ndoorte la. Te ndugal lu yàgg loolu, mooy kàddu gi ngeen déggoon. ⁸Teewul ndugal lu bees laa leen di bind, lu amoon ci dundu Yeesu, te am it ci seen dund ; ndaxte lëndëm gaa ngi wéy, te leer gu wóor gi fenk na xaat.

⁹Ku wax ne yaa ngi ci leer, tey bañ sa mbokk, yaa ngi ci lëndëm ba tey. ¹⁰Kuy sopp sa mbokk, yaa ngi dëkk ci leer, te luy yóbbe nit bàkkaar du nekk ci yaw. ¹¹Waaye kuy bañ sa mbokk, ci lëndëm nga nekk, di ci dox, te xamoo foo jëm, ndax lëndëm muur na say bët.

¹²Samay doom, maa ngi leen di bind,
ndax baalees na leen seeni bàkkaar ci turu Kirist.

¹³Maa ngi leen di bind, yéen baay yi,
ndax xam ngeen ki nekkoon ca njàlbéen ga ba tey.
Maa ngi leen di bind, yéen waxambaane yi,
ndax daaneel ngeen *Ibliis.

¹⁴Bind naa leen, samay doom,
ndax xam ngeen Yàlla Baay bi.
Bind naa leen, yéen baay yi,
ndax xam ngeen ki nekkoon ca njàlbéen ga ba tey.
Bind naa leen, yéen waxambaane yi,
ndax yéena ngi dëgër,
ndax kàddug Yàllaa ngi dëkk ci yéen,
te daaneel ngeen Ibliis.

Buleen sopp àddina

¹⁵Buleen sopp àddina ak li ci biiram. Ku sopp àddina, mbëggeelu Baay bi nekkul ci moom. ¹⁶Ndaxte lépp lu nekk ci àddina, maanaam bëgg-bëggu yaram ak xemmemu bët ak réyug àddina, loolu du jóge ci Baay bi waaye ci àddina. ¹⁷Te àddina day wéy, waaye kuy def coobarey Yàlla dinga sax ba fàww.

Bañaaleb Kirist

¹⁸Samay doom, waxtu wu mujj wi jot na ! Dégg ngeen ne benn *Bañaaleb *Kirist dina ñew ; te dëgg la, bañaaley Kirist yu bare feeñ nañu. Ci loolu lanu xame ne waxtu wu mujj wi jot na. ¹⁹Ci sunu biir lañu jóge, waaye bokkuñu woon ci nun ; ndaxte su ñu bokkoon ci nun, kon dinañu des ci nun. Waaye dàggeeku nañu nu, ngir mu leer ne kenn ci ñoom bokkul woon ci nun.

²⁰Yéen nag, Aji Sell ji sol na leen Xelam, te yéen ñépp am ngeen xam-xam. ²¹Bind naa leen, du ndax xamuleen dëgg, waaye ndax xam ngeen ko, xam it ne wenn fen du jóge ci dëgg. ²²Kan mooy fenkat bi ? Mooy kiy weddi ne Yeesu mooy Kirist, *Almasi bi. Kooka mooy *Bañaaleb Kirist, biy weddi Baay bi ak *Doom ji. ²³Ku weddi Doom ji, amuloo itam Baay bi ; ku seedeel Doom ji, am nga it Baay bi.

²⁴Yéen nag, la ngeen déggoon ca ndoorte la, na sax ci yéen. Loolu ngeen déggoon ca ndoorte la, su saxee ci yéen, dingeen sax yéen itam ci Doom ji ak ci Baay bi. ²⁵Te li mu nu digoon mooy lii : dund gu dul jeex.

²⁶Bind naa leen lii ci mbirum ñi leen di bégga réeral. ²⁷Yéen nag, Xel mi leen Kirist sol a ngi dëkk ci yéen, te soxlawuleen kenn jàngal leen dara. Waaye Xel mi mu leen sol, mi ngi leen di jàngal lépp, te li mu leen di jàngal mooy dëgg ; kon nag saxleen ci moom, ni mu leen ko jàngle.

Doomi Yàlla yi

²⁸Gannaaw loolu nag yéen samay doom, saxleen ci *Kirist, ngir bés bu feeñee, nu am kóolote ci kanamam te baña rus ba sèngéem cig dikkam. ²⁹Gannaaw xam ngeen ne ku jub la, dingeen xam it ne, képp kuy def lu jub juddu nga ci moom.

3 ¹Xool-leen mbëggeel gi nu Baay bi jox, ni mu réye, ba nu mana tudd doomi Yàlla. Te moom lanu. Moo tax àddina xamu nu, ndaxte xamu ko woon, moom itam. ²Samay soppe, léegi doomi Yàlla lanu, te li nu nara nekki feeñagul, waaye xam nanu ne bés bu *Almasi bi feeñee, dinanu nirook moom, ndaxte dinanu ko gis, na mu mel. ³Te képp ku am yaakaar jooju ci moom, dinga sellal sa bopp, ni mu selle moom.

⁴Ku def bàkkaar, jàdd nga yoon ; ndaxte bàkkaar mooy jàdd yoon. ⁵Te xam ngeen ne Yeesu Kirist feeñ na, ngir dindi bàkkaar yi, te moom amul benn bàkkaar. ⁶Képp ku sax ci

moom, doo sax ci bàkkaar ; kuy def bàkkaar, gisuloo ko te xamuloo ko.

⁷Samay doom, bu leen kenn nax ! Kuy def lu jub, ku jub nga, ni Kirist jube moom ci boppam. ⁸Kuy def bàkkaar, ci *Seytaane nga bokk, ndax Seytaane ca njàlbéen ga ba tey day bàkkaar. Te *Doomu Yàlla ji ñëw na, ngir nasaxal jëfi Seytaane. ⁹Ku juddu ci Yàlla doo def bàkkaar, ndax Yàlla sol na la jikkoom, te doo mana sax ci bàkkaar, ndax juddu nga ci Yàlla. ¹⁰Lii mooy ràññale doomi Yàlla ak doomi Seytaane : képp ku dul def lu jub bokkoo ci Yàlla ; naka noonu itam ku soppul sa mbokk bokkoo ci Yàlla.

Bëgganteleen

¹¹Ndaxte xibaar, bi ngeen déggoon ca ndoorte la, mooy lii : nanu bëggante, ¹²te baña mel ni Kayin, mi bokkoon ci *Ibliis, ba rey rakkam. Lu tax mu rey ko nag ? Ndaxte ay jëfam dañoo bon, te yu rakkam jub.

¹³Bokk yi, bu leen àddina bañee, buleen ci jaaxle. ¹⁴Mbëggeel gi nu bëgg sunuy bokk, moo nuy xamal ne jóge nanu ci dee, tàbbi ci dund. Ku bëggul sa mbokk, yaa ngi ci dee ba tey. ¹⁵Képp ku bañ sa mbokk, reykat nga ; te xam ngeen ne, ku rey nit amuloo dund gu dul jeex.

¹⁶Ci lii lanuy xàmme luy mbëggeel : *Kirist joxe na bakkanam ngir nun ; te nun itam war nanoo joxe sunu bakkan ngir sunuy bokk. ¹⁷Waaye ku am alalu àddina te gis sa mbokk nekk ci soxla, nga dummóoyu ko, nan la mbëggeelu Yàlla dëkke ci yaw ? ¹⁸Samay doom, bunu bëggante ci wax mbaa ci làmmiñ rekk, waaye ci jëf ak ci dëgg.

Kóolute ci kanam Yàlla

¹⁹⁻²⁰Ci loolu lanu xame ne nu ngi ci dëgg ; te waxtu wu sunu xol di xeex ak nun, dinanu ko dalal ci kanamam, ndaxte Yàllaa ëpp sunu xol te xam na lépp. ²¹Samay soppe, bu nu sunu xol daanul, kon man nanoo jege Yàlla ak kóolute. ²²Te lépp lu nu koy ñaan, dinanu ko jot ci moom, ndaxte nu ngi sàmm ay ndigalam, di def lu ko neex. ²³Ndigalam mooy lii : nu gëm turu Doomam, Yeesu *Kirist, tey bëggante, ni mu nu ko digale. ²⁴Kuy sàmm ndigalu Yàlla, dinga sax ci moom, mu dëkk ci yaw. Te Xel mi mu nu jox, moo nuy xamal ne dëkk na ci nun.

Xel miy dëgg ak xelu Bañaaleb Kirist

4 ¹Samay soppe, buleen gëm xel mu nekk, waaye nattuleen xel yi, ba xam ndax ci Yàlla lañu jóge walla déet, ndaxte naaféq yu bare yu mbubboo turu yonent jóg nañu, tasaaroo ci àddina si. ²Ci lii lanu xàmme Xelum Yàlla : mépp xel mu nangu ne, Yeesu *Kirist ñëw na, nekk nit, ci Yàlla la bokk. ³Waaye mépp xel mu nanguwul Yeesu, bokkul ci Yàlla. Xel moomu mooy xelum *Bañaaleb Kirist, mi ngeen dëggoon ne dina ñëw, te léegi sax mu ngi ci biir àddina.

⁴Yéen samay doom, ci Yàlla ngeen bokk, te daan ngeen yonent yu naaféq yooyu, ndaxte ki nekk ci yéen moo ëpp doole ki nekk ci àddina. ⁵Ñoom ci àddina lañu bokk ; moo tax ñuy wax waxi àddina, te àddina di léen déglu. ⁶Nun nag ci Yàlla lanu bokk. Ku xam Yàlla dinga nu déglu ; ku bokkul ci Yàlla doo nu déglu. Ci loolu lanuy xàmme Xel miy dëgg ak xel mi dul dëgg.

Yàlla mbëggeel la

⁷Samay soppe, nanu bëggante, ndax mbëggeel ci Yàlla la bawoo ; képp ku bëgg sa mbokk nag, ci Yàlla nga juddoo, te xam nga Yàlla. ⁸Ku bëggul sa mbokk, xamuloo Yàlla, ndax Yàlla mbëggeel la. ⁹Nii la Yàlla wonee mbëggeelam ci nun ; yónni na ci àddina jenn *Doomam ji mu am kepp, ngir nu am dund ci moom. ¹⁰Lii mooy mbëggeel, du sunu mbëggeel ci Yàlla, waaye mbëggeelam ci nun, ba mu yónni Doomam, mu joxe bakkanam, ngir dindi sunuy bàkkaar.

¹¹Samay soppe, bu nu Yàlla bëggee nii, nun itam war nanoo bëggante. ¹²Kenn masula gis Yàlla, waaye bu nu bëggantee, Yàllaa ngi dëkk ci nun te mbëggeelam mat na sëkk ci nun.

¹³Ci lii lanuy xame ne sax nanu ci Yàlla, te moom itam dëkk na ci nun : sol na nu Xelam. ¹⁴Te nun gis nanu te seede ne, Baay bi yónni na Doom ji, mu nekk Musalkatu àddina. ¹⁵Képp ku nangu ne, Yeesu *Doomu Yàlla la, Yàlla dëkk na ci yaw, te yaw it sax nga ci Yàlla. ¹⁶Mbëggeel gi Yàlla am ci nun, xam nanu ko te gëm ko.

Yàlla mbëggeel la, te képp ku sax ci mbëggeel, yaa ngi sax ci Yàlla, mu dëkk ci yaw. ¹⁷Ni *Kirist mel, noonu lanu mel nun itam ci àddina. Ci loolu la mbëggeel mate sëkk ci nun, ngir nu am kóolute bésu àtte ba. ¹⁸Genn ragal amul ci mbëggeel, waaye mbëggeel gu mat sëkk day dàq ragal. Ndaxte ragal day ànd ak mbugal ; te ku ragal, mbëggeel matul sëkk ci yaw.

¹⁹Danuy wéy ci mbëggeel, ndax moo nu jëkka bëgg. ²⁰Su kenn nee : « Bëgg naa Yàlla, » te bëgguloo sa mbokk, dangay fen ; ndaxte ku bëggul sa mbokk mi ngay gis, doo mana bëgg Yàlla mi nga gisul. ²¹Te jox na nu ndigal lii : ku bëgg Yàlla, nga bëgg sa mbokk.

Ku gëm day not àddina

5 ¹Képp ku gëm ne Yeesu mooy *Almasi bi, juddu nga ci Yàlla ; te ku bëgg waajur, dinga bëgg itam ki mu jur. ²Xam nanu ne bëgg nanu doomi Yàlla yi ci lii : bëgg Yàlla tey sàmm ay ndigalam. ³Ndaxte mbëggeel ci Yàlla mooy sàmm ay ndigalam ; te ay ndigalam diisuñu. ⁴Ndaxte képp ku juddu ci Yàlla day not àddina ; te li nuy note àddina mooy sunu ngëm. ⁵Ku not àddina mooy kan ? Mooy ki gëm ne Yeesu mooy *Doomu Yàlla.

Li ñu seede ci Yeesu Kirist

⁶Yeesu *Kirist mooy ki ñëw, jaar ci ndox ak deret ; du ci ndox rekk, waaye ndox ak deret. Te Xelu Yàlla mi moo koy seedeel, ndax Xel mi mooy dëgg. ⁷Ndaxte am na ñetti seede : ⁸Xel mi, ndox ak deret, te ñoom ñett ñépp, ñoo bokk benn baat. ⁹Seedes nit, dinanu ko nangu, waaye seedes Yàlla moo gëna wóor, ndax boobu seede mooy li Yàlla seede ci Doomam. ¹⁰Ku gëm *Doomu Yàlla ji, am nga seede boobu ci sa xol. Ku gëmul Yàlla, teg nga ko kuy tebbi waxam ndaxte gëmuloo li Yàlla seede ci Doomam. ¹¹Te seede si mooy lii : Yàlla jox na nu dund gu dul jeex, te dund googoo ngi ci Doomam. ¹²Ku am Doom ji, am nga dund ; ku amul Doomu Yàlla, amuloo dund.

Dund gu dul jeex

¹³Maa ngi leen di bind yëf yii, yéen ñi gëm turu *Doomu Yàlla ji, ngir ngeen xam ne am ngeen dund gu dul jeex. ¹⁴Kóolote gi nu am ci kanam Yàlla mooy lii : su nu ko ñaane darara ci coobareem, dina nu nangu. ¹⁵Gannaaw xam nañu ne dina nangu lépp lu nu koy ñaan, xam nanu it ne li nu ko ñaan, jox na nu ko.

¹⁶Ku gis mbokkam, muy def bàkkaar bu jarul dee, na ko ñaanal, te Yàlla dina ko may dund. Ku def bàkkaar bu jarul dee laa wax. Ndaxte am na bàkkaar bu jarul dee ; boobu taxul may wax, mu ñaanal ko. ¹⁷Gépp jubadi bàkkaar la, waaye am na bàkkaar bu jarul dee.

¹⁸Xam nanu ne képp ku juddu ci Yàlla doo sax ci bàkkaar, waaye Doomu Yàlla ji mooy wottu sa bakkan, ba *Ibliis du la manal dara. ¹⁹Nun nag xam nanu ne nu ngi ci Yàlla, te àddina sépp a ngi tëdd ci loxoy Ibliis.

²⁰Xam nanu ne Doomu Yàlla ji ñëw na te may na nu xel, ba nu mana xam Aji Wóor ji. Te nu ngi ci Aji Wóor ji ak ci Doomam Yeesu *Kirist. Kooku mooy Yàlla ju wóor, ji yor dund gu dul jeex.

²¹Samay doom, wottuleen seen bopp ciy xërëm.